

Figyelő

Válogatott bibliográfia a 2017. március – 2017. április közötti időszak zsidó vonatkozású irodalmából, sajtójából

DALLOS ESZTER MUSRÁJA

Ezt a munkát az Andrew and Pearl Rosenfeld Research Project on the History of the Jews in Hungary and the Habsburg Empire, Hebrew University, Jerusalem támogatta.

TEMETŐ

KLEIN Rudolf
A Salgótarján utcai zsidó temető reneszánsza. In: *Múzeumcafé*, 2017. 1. szám 62–95. o.

VALLÁS

KAKUCS Lajos
Fejezetek a temesvári izraelita nőegyletek tevékenységéből – 1846–1929. In: *Korunk*, 2017. 3. szám 85–92. o.

HITKÖZSÉG

HEISLER András
Az udvari zsidók és a látszat. Köves Slomó médiakörútjáról. In: *Magyar Narancs*, 2017. 4. szám 49. o.

Cz. G. (CZENE Gábor)
Egy morzsa sem maradhat. Jön a pészach, de azért a CEU-ra is figyelj! In: *Népszava*, 2017. április 6. 12. o.

ANTISZEMITIZMUS, RASSZIZMUS

BUJÁK Attila
Keleten a helyzet változatlan. Gyorsjelentés a magyar antiszemitizmusról. In: *168 Óra*, 2017. április 20. 20–22. o.

BUJÁK Attila
Egyre több a holokauszttagadó. – Bodnár Dániel, a Tett és Védelem Alapítvány kuratóriumának elnöke. In: *168 Óra*, 2017. április 20. 22–23. o.

MEGEMLÉKEZÉSEK

CZENE Gábor
Emlékfutás Auschwitzba. In: *Népszava*, 2017. április 5. 11. o.

CZENE Gábor
Sok ezren az Élet Menetén. In: *Népszava*, 2017. április 18. 2. o.

TÖRTÉNELEM, TÁRSADALOMTÖRTÉNET

TÓTH Andrea
A Nógrád megyei zsidóság oktatástörténete az 1700–1900-as évek között; a zsidó tanítók és a zsidó iskolák helyzete. In: *Szolgálat, nem tündöklölvé*. Trencsényi 70. Szerk. Nagy Ádám. ISZT Alapítvány, 2017. 344–353. o.

BASICS Beatrix
Terézváros zsidó emlékei. In: *Múzeumcafé*, 2017. 1. szám 116–137. o.

KAPRONCZAY Károly
Adatok a hazai orvosképzésben részt vevő zsidó hallgatókról a 18–20. században. In: *Valóság*, 2. szám 54–58. o.

HELTAI András
Jó ember, ócska ember. Az igazi Schindler. Jerzy Gross – szemtanú. In: *168 Óra*, 2017. március 30. 64–65. o.

VÉGEL László
Ismerős idegen járt köztünk. Sinkó Ervin (1898–1967). In: *168 Óra*, 2017. április 6. 60–61. o.

MOLNÁR Judit
Elfelejtett tízezer. Zsidótlánítás a déli határsávban 1944-ben. In: *Élet és Irodalom*, 2017. április 13. 6. o.

KERTÉSZ Ákos

Az én befogadó passzusom. In: *Népszava*, 2017. április 22. mell. 3. o.

PELLE János
Auschwitz-paradoxon. Megjelent magyarul Rudolf Höss visszaemlékezése. In: *Magyar Idők*, 2017. április 22. mell. 12. o.

LAKNER Dávid

„Nem volt antiszemita, de a holokausztról hallgatott.” Kulcsár Szabó Zoltán: (Martin) Heidegger erőteljesen meghatározta, ahogy a modern világunkról gondolkodunk. In: *Magyar Nemzet*, 2017. április 29. 12. o.

NEKROLÓG

Elment Földes Anna, a tanárnő. In: *Népszava*, 2017. április 26. 12. o.

KULTÚRA, IRODALOM, KIÁLLÍTÁS, FILM, SZÍNHÁZ, ZENE

FARKAS Kornél
Műtárgymozgások 1945–1949. Országos Magyar Szépművészeti Múzeum a második világháború után. In: *Századok*, 1. rész 2016. 6. szám 1451–1481. o. II. rész, 2017. 1. szám 147–188. o.

MÉLYI József
Ország Lili magányossága. Árnny a kövön. Retrospektív kiállítás, Magyar Nemzeti Galéria. In: *Mozgó Világ*, 2017. 3. szám 103–106. o.

VÁRKONYI Borbála
„Megáll az idő.” Ország Lili életműkiállításáról. In: *Vigília*, 2017. 3. szám 228–229. o.

- VIZIN Balázs
Így fogadta az amerikai közönség a Szegedi Csanádról szóló filmet. In: *Hetek*, 2017. március 3. 14–16. o.
- CSÁKI Judit
Békévé oldja. Tadeusz Slobodzianek: A mi osztályunk. In: *168 Óra*, 2017. március 9. 60–61. o.
- GÖBÖLYÖS N. László
Figyelemmel, előítéletek nélkül. A vészkorszak, a holokauszt az összekötő kapocs Oláh Kata dokumentumfilm-rendező legutóbbi két alkotása között. In: *168 Óra*, 2017. március 9. 57–59. o.
- PÁLOS Máté
Az eljárás része. Schmidt Mária tovább titkolozik a Kertész Imre Intézetről. In: *Magyar Narancs*, 2017. március 9. 33–34. o.
- URBÁN Csilla
Élt és meghalt Európáért. Stefan Zweig: független író egy függetlenség nélküli korban. In: *Népszava*, 2017. március 22. 13. o.
- HAMVAY Péter
Emlékezetkihagyás. A belső hatalmi harcok felemésztették a Páva utcai múzeumot. In: *Heti Világgazdaság*, 2017. március 23. 19–20. o.
- MURÁNYI Gábor
Listaképtelenség. Szerkesztő a vészkorszakban. Illyés Gyula hagyatékából. In: *Heti Világgazdaság*, 2017. március 30. 48–49. o.
- FICSOR Benedek – PION István
Emléknappal tisztelgnek Kertész Imre előtt. In: *Magyar Nemzet*, 2017. április 1. 13. o.
- FICSOR Benedek
Piszkos Frednél is sötétebb titkok Rejtő (Jenő) életében. In: *Magyar Nemzet*, 2017. április 3. 13. o.
- KUCZOZI Szilvia
Kertész Imre könnyedsége. Az egy esztendeje elhunyt Nobel-díjas író szellemi és erkölcsi hagyatékát közösen ápolják irodalmárok és olvasók. In: *Népszava*, 2017. április 3. 13. o.
- HELTAI András
Az emberiségért teszem. A menekültek zenekara. In: *168 Óra*, 2017. április 6. 64–65. o.
- KRAUSZ Viktória
Szépirodalmi bosszú. Benedek István Gábor. In: *Vasárnapi Hírek*, 2017. április 8. 21. o.
- SOMFAI Péter
A díszpolgár. Benedek István Gábor. In: *Népszava*, 2017. április 8. mell. 5. o.
- SÁNDOR Zsuzsa
Otthontalan ország. Schein Gábor. Szabadnak lenni nagyon nehéz. In: *168 Óra*, 2017. április 13. 58–60. o.
- KÖVESDI Péter
Lemeccselni az Örökkévalóval. In: *Vasárnapi Hírek*, 2017. április 15. 16. o.
- GÖBÖLYÖS N. László
Egyetemes üzenetek zenével. Tony Palmer a 20. század zenéjének legkiválóbb filmes dokumentátora. 1972-ben készült Leonard Cohen-filmje. In: *168 Óra*, 2017. április 27. 60–62. o.
- TÖRÖK FERENC: 1945
- MORSÁNYI Bernadett
Hiányzó láncszem. Beszélgetés Török Ferencel. In: *Filmvilág*, 2017. 3. szám 32–33. o.
- GELENCSÉR Gábor
Kísért a múlt. Török Ferenc: 1945 (2017). In: *Filmvilág*, 2017. 4. szám 50–51. o.
- BÁRSONY Éva
„Tükröt kell tartani a nézőknek”. Török Ferenc rendező új filmjéről, az 1945-ről. In: *Népszava*, 2017. április 5. 12. o.
- HOMPOLA Krisztina
Laposfülűek komfortja. Török Ferenc új filmje lehetőséget adna szembenézni a múltunkkal, de ez nehezen megy. In: *Népszava*, 2017. április 7. 13. o.
- BÁRON György
Hazatérés. 1945. (Magyar film, rendező Török Ferenc.) In: *Élet és Irodalom*, 2017. április 13. 23. o.
- MURÁNYI Gábor
Fekete fehér folt. Újabb szembenézési kísérletként is értelmezhető a bemutatás előtt álló 1945 című játékfilm. In: *Heti Világgazdaság*, 2017. április 13. 44–46. o.
- LAKNER Dávid
„A hatalom már semmit nem akar a kultúrától.” Török Ferenc új filmjéről és arról, hogy volt-e más választása az országnak a II. világháború után. In: *Magyar Nemzet*, 2017. április 16. 13. o.
- CSERI Péter
Posztholokausztfilm. Párbaj fegyverek nélkül. In: *168 Óra*, 2017. április 15. 52–55. o.
- KRAUSZ Viktória
Mindenki szemtanú volt. Török Ferenc. In: *Vasárnapi Hírek*, 2017. április 15. 21. o.
- BÁRSONY Éva
Egy szép nyári nap. In: *Népszava*, 2017. április 20. 13. o.
- LEGÁT Tibor
„Nekünk a veszekedés is jó.” Török Ferenc filmrendező. In: *Magyar Narancs*, 2017. április 20. 52–53. o.
- TÖRÖK Ferenc
Tettesek közt. Török Ferenc: 1945. In: *Magyar Narancs*, 2017. április 20. 53. o.
- KÓSA András
Hittel ellensúlyozom. Szántó T. Gábor 1945 című film sikeréről. In: *Magyar Nemzet*, 2017. április 20. 18–19. o.
- INTERJÚK
- „Érvényes mondanivalóval szolgál...” Beszélgetés Holländer Judittal. In: *Könyvhét*, 2017. 1. szám 13. o.
- „A művészettörténészek között szociológus voltam, a szociológusok között művészettörténész”. Életútinterjú S. Nagy Katalinnal, riporter Gréczi Emőke. In: *Múzeumcafé*, 2017. 1. szám 214–225. o.
- A védtelen örökség. Perczel Anna a zsidónegyed átalakulásáról. Riporter Karácsony Ágnes. In: *Múzeumcafé*, 2017. 1. szám 226–237. o.
- JOLSSVAI Júlia
„Lelkünk mélyén fekete lyuk.” Szántó T. Gábor legújabb kötete kapcsán a múltfeldolgozásról. In: *Könyvhét*, 1. szám 27. o.

MUCK Tibor

Ténykérdések. Lehet-e történelemlényként is olvasni a magyar történelem eltagadott-megmásított évtizedeiről szóló Závada-regényeket? – kérdeztük az íróat. In: *Heti Világgazdaság*, 2017. március 2. 40–41. o.

URBÁN Csilla

Isten elviselhetetlen. Röhrig Gézában nincs félelem, mert rájött, hogy szolidaritást kell vállalnia a halottakkal. In: *Népszava*, 2017. március 18. 13. o.

LEFKOVICS Zsófi

Menekülés a munkatáborba. Sólóyom Gábor nagy utazásai. In: *168 Óra*, 2017. március 23. 56–58. o.

LEGÁT Tibor

Zsidó negyed Budán, a Várhegyen. Komoróczy Géza történész, orientalista. In: *Magyar Narancs*, 2017. március 23. 18–20. o.

SZENTGYÖRGYI Rita

„A határok nélküli Európa világpolgára volt.” Maria Schrader rendező, színésznő Stefan Zweigről. In: *Magyar Narancs*, 2017. március 30. 34–35. o.

MAKKI Marie-Rose

A dal, ami erősebb a barátságánál. Interjú Presser Gábor zeneszerzővel. In: *Hetek*, 2017. március 31. 31–32. o.

MAGYARI Imre D.

„A sorsnak valami dolga van velem.” Beszélgetés Gergely Ágnessel. In: *Mozgó Világ*, 2017. 4. szám 39–49. o.

RÁCZ I. Péter

Megfosztva a képzelettől. Nadas Péter. In: *Vasárnapi Hírek*, 2017. április 8. 18. o.

MOLNÁR Csaba

Pillangókisasszony. Székely Éva. In: *Magyar Nemzet*, 2017. április 22. 26. o.

KÖNYVEKRŐL

HETÉNYI Zsuzsa

Sorsnarratívák. Vaszilij Grosszman: Élet és sors, Kertész Imre: Sorstalanság, Nemes Jeles László: Saul fia. In: *Jelenkor*, 2017. 3. szám 318–320. o.

GAÁL György

A kolozsvári zsidóság a két világháború között. Gidó Attila: Két évtized. In: *Korunk*, 2017. 4. szám 115–120. o.

KÁCSOR Zsolt

Ex libris. György Péter: Az ismeretlen nyelv. Kis Pál: Csillaggal nem jó jární. Szálasi Ferenc naplói (1942–1946). In: *Élet és Irodalom*, 2017. április 13. 19. o.

KÓSA Éva

Radnóti-arcú világ. Bíró-Balogh Tamás: Könyvvel üzenek Neked. (Radnóti Miklós dedikációit feldolgozó gyűjtemény.) In: *Élet és Irodalom*, 2017. április 13. 20. o.

Holokauszt témájú ifjúsági regény.

Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál. Astrid Lindgren. Háborús napló 1939–1945. In: *Népszava*, 2017. április 21. 13. o.

SIPOS Balázs

Rítusok és mondák. Aleida Assmann: Rossz közérzet az emlékezet-politikában. In: *Magyar Narancs*, 2017. április 27. 35. o.

MEGJELENT KÖNYVEK

Társadalomtörténet

Holokauszt olvasókönyv.

Összeállította Kőbányai János. Múlt és Jövő Kiadó, 2017. 336 o. 9800 Ft

Tanulmányok a holokausztról VIII.

Szerk. Randolph L. Braham. Múlt és Jövő, 2017. 336 o. 3800 Ft

ÁBRAHÁM Vera

Szeged zsidó temető. Magánkiadás, 2017. 531 o. 4165 Ft

ASSMANN, Aleida

Rossz közérzet az emlékezetpolitikában. Ford. Huszár Ágnes. Múlt és Jövő Kiadó, 2016. 288. 3500 Ft

DOBOS Erzsébet

Alija. Izraelbe kivándorolt magyar Holocaust-túlélők visszaemlékezései. Magánkiadás, 2017. 242 o. 3000 Ft

GORDON, Thomas

XII. Páusz és a zsidók. A Vatikán titkos zsidómentési terve a náci időkben. Ford. Rezsöfi Judit. Lazi Könyvkiadó Kft., 2017. 332 o. 2990 Ft

GRADOWSKI Zalmen

Auschwitz-tekerés. A pokol szívében. Ford., szerk. és az előszót írta Hunyadi Zsombor. Múlt és Jövő Kiadó, 2017. 164 o. 3200 Ft

HELLER Ágnes

A filozófia rövid története. II. A középkor és a reneszánsz. Múlt és Jövő Kiadó, 2017. 208 o. 3900 Ft

KALMÁR Zoltán

Zsidók Palesztinában. A cionista vízióktól a zsidó államig. Gondolat, 2017. 150 o. 1200 Ft

LINDGREN, Astrid

Háborús napló 1939–1945. Ford. Holländer Judit. Móra Kiadó, 2017. 232 o. 2999 Ft

MOLNÁR Judit

A nagypolitikától a békőznapiig. A magyar holokauszt 70 év távlatából. Balassi Kiadó, 2017. 500 o. 4000 Ft

SIMONIK Péter

Szénporos emlékkavicsok. A zsidóság gazdasági és társadalmi szerepe Tatabánya elődközsegeiben bányanyitástól a második világháború végéig. Szentes Hanna Magyar-Izraeli Baráti Egyesület, 2017. 153 o.

Prózai művek

SZÁNTÓ T. Gábor

1945 és más történetek. Noran Libro Kiadó, 2017. 240 o. 2900 Ft

OZ, Amosz – OZ-SALBERGER,

Fania *Zsidók és szavak.* Ford. Szántó Judit. Európa Kiadó, 2017. 330 o. 3490 Ft

MELIHOV, Alekszandr

A zsidó gyónás. Ford. Holka László. Pont Kiadó, 2017. 268 o. 2625 Ft